

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2023 województwo lubuskie
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język niemiecki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	5 maja 2023 r. – poziom podstawowy 10 maja 2023 r. – poziom rozszerzony
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	19 września 2023 r.

Opracowanie:

Marek Spławiński (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Emilia Jakielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Lidia Rabęcka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi)
Przemysław Mróz (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa lubuskiego**Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu**

Przemysław Mróz
Anna Sperling

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00, fax 22 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Język niemiecki

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2022/2023 egzamin maturalny z języka niemieckiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym składał się z 38 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie), 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (16 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (7 zadań zamkniętych i 6 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 1 zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte i otwarte oraz 12 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających (Formuła 2023)		287
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	141
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	30
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	116
	ze szkół publicznych	266
	ze szkół niepublicznych	21
	kobiety	202
	mężczyźni	85
	bez dysleksji rozwojowej	253
	z dysleksją rozwojową	34

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

W województwie lubuskim nie było uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

TABELA 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	1
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
	o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy ² (obywatele Ukrainy)	-
Ogółem	1	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		5 maja 2023 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		42	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		2	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

² Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.).

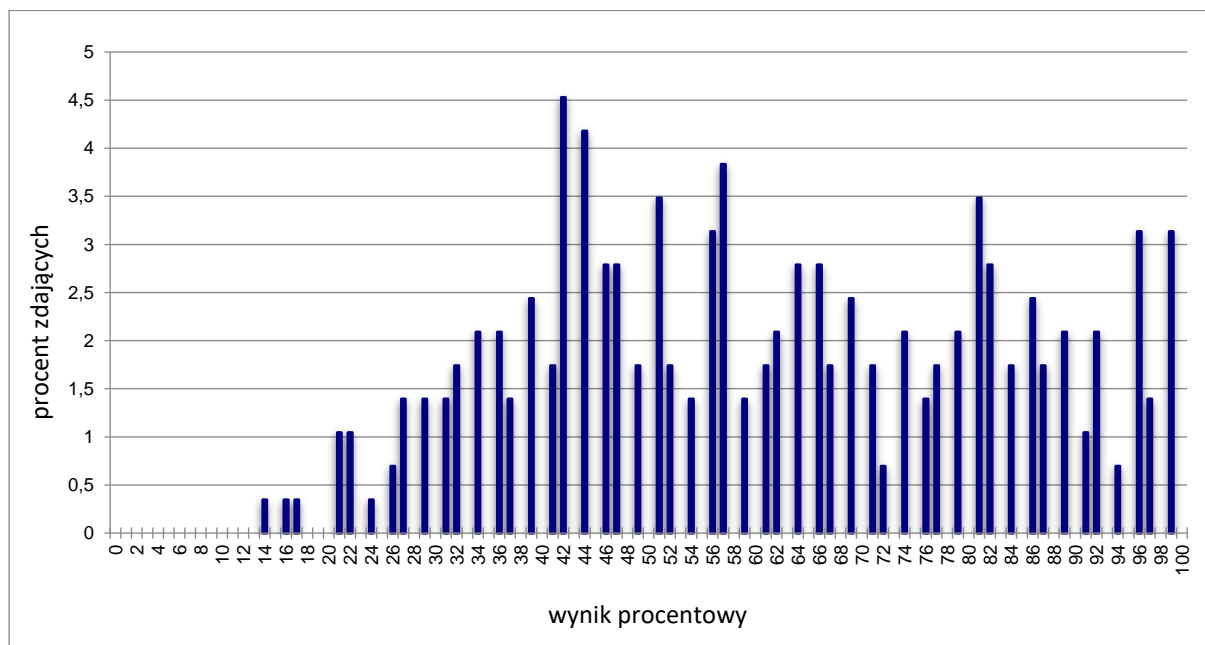
³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. 1644, z późn. zm.) – podano łącznie dla Formuły 2023 i Formuły 2015.

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 r. poz. 2230).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. Rozkład wyników zdających

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem Formuła 2023	287	15	100	60	43	62	22	94
w tym:								
bez dysleksji rozwojowej	253	17	100	60	43	62	22	94
z dysleksją rozwojową	34	15	87	59	58	59	19	94

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...]</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	81
1.2.			91
1.3.			75
1.4.			75
1.5.			68
2.1.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	46
2.2.		48	
2.3.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	73
2.4.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	43
2.5.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	57
3.1.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	57
3.2.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	68
3.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	76
3.4.			62
3.5.			66

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	48
4.2.			61
4.3.			52
4.4.			80
5.1.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	87
5.2.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu [...].	86
5.3.		III.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	41
5.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	VIII.1) Zdający przekazuje [...] informacje zawarte w materiałach wizualnych. VIII.2) Zdający przekazuje [...] w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym.	60
5.5.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		85
5.6.	I. Znajomość środków językowych.		73
5.7.	<i>Zdający posługuje w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		90
		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	66
6.2.		III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	45
6.3.			65
6.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	68
6.5.			55
7.1.			57
7.2.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	62
7.3.			43
7.4.			50

Znajomość środków językowych

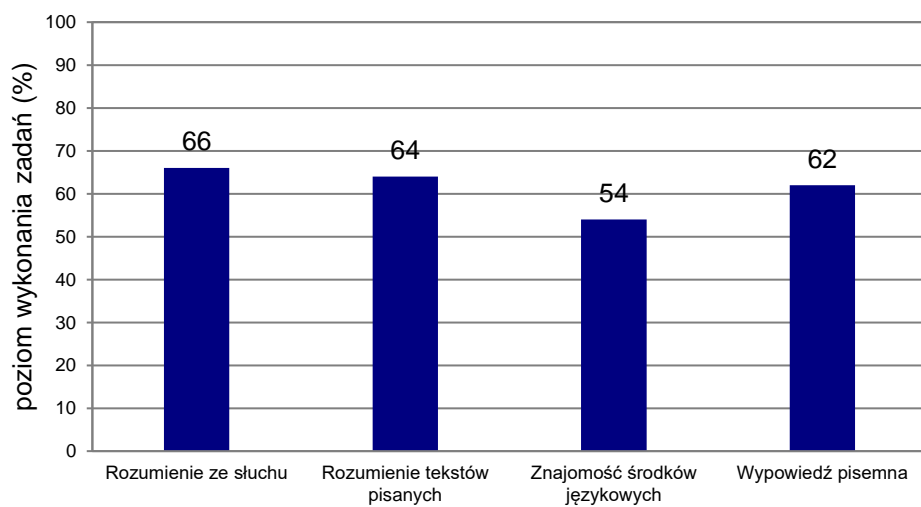
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	67
8.2.			81
8.3.			93
9.1.			81
9.2.			69
9.3.			69
9.4.			84
10.1.			20
10.2.			24
10.3.			44
11.1.			24
11.2.			25
11.3.			26

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
12.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...]. V.1) Zdający opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska.	treść	64
	III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i>	V.2) Zdający opowiada o czynnościach [...] i wydarzeniach z przeszłości [...]. V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].	spójność i logika wypowiedzi	77
	IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach [...].</i>	V.8) Zdający przedstawia [...] wady różnych rozwiązań. VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	zakres środków językowych	53
	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.	poprawność środków językowych	55

WYKRES 2.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2022/2023 egzamin maturalny z języka niemieckiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym składał się z 31 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 17 zadań otwartych, w tym 16 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (14 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (6 zadań zamkniętych i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 1 zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających (Formuła 2023)		191
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	72
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	20
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	99
	ze szkół publicznych	173
	ze szkół niepublicznych	18
	kobiety	141
	mężczyźni	50
	o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy ² (obywatele Ukrainy)	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

W województwie lubuskim nie było uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

² Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.).

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
Ogółem	1	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		10 maja 2023 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		38	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		1	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

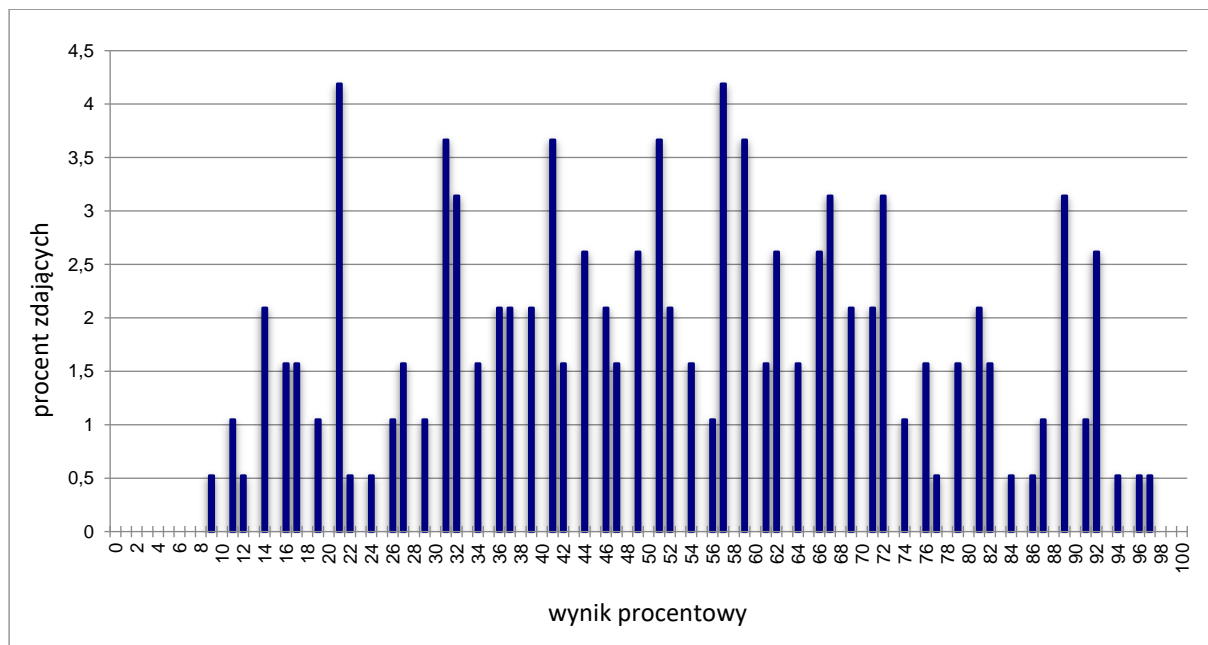
³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. 1644, z późn. zm.) – podano łącznie dla Formuły 2023 i Formuły 2015.

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 r. poz. 2230).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 3. Rozkład wyników zdających

TABELA 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem Formuła 2023	191	10	98	53	22; 58	53	23

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	58
1.2.		II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	51
1.3.			70
1.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	84
1.5.			70
1.6.		II.3) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora wypowiedzi.	81
2.1.			72
2.2.			54
2.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	53
2.4.			64
2.5.			61

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	<p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i></p>	<p>VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.</p>	6
3.2.	<p>V. Przetwarzanie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i></p>		3
3.3.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p>		34
3.4.	<p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>		17
		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	75
4.2.			87
4.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	77
4.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	72
4.5.			85
5.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	89
5.2.			75
5.3.			70
5.4.			80
5.5.			79

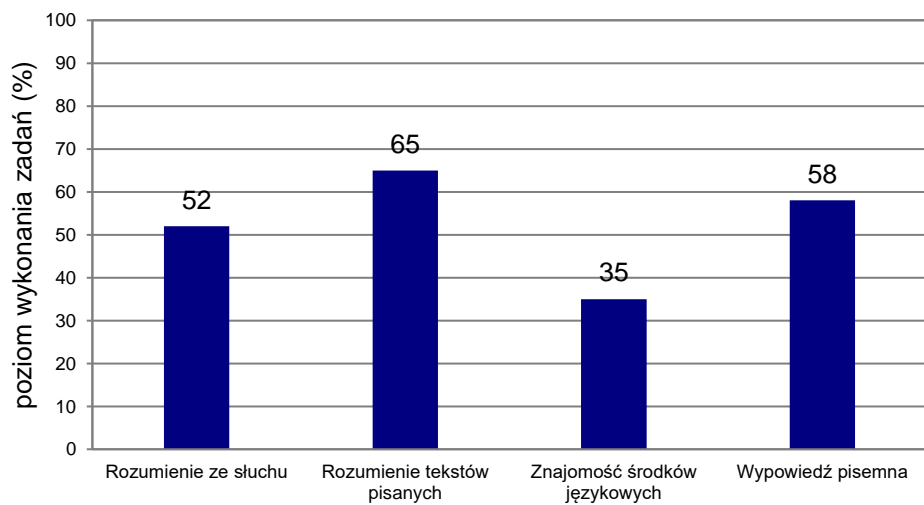
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...]</i>	III.6) Zdający układa informacje w określonym porządku.	75
6.2.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	58
6.3.			76
6.4.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	64
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...]</i>		12
6.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...]</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym. III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	39
6.7.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		37
6.8.			23

Znajomość środków językowych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	40
7.2.			34
7.3.			74
7.4.			41
7.5.			29
7.6.			42
8.1.			27
8.2.			47
8.3.			13
8.4.			27
9.1.			35
9.2.			23
9.3.			46
9.4.			14

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i></p> <p>IV. Reagowanie na wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i></p>	<p>I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	zgodność z poleceniem	65
		<p>V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].</p>	spójność i logika wypowiedzi	71
		<p>V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii [...].</p>	zakres środków językowych	50
		<p>V.7) Zdający wyraża i opisuje uczucia i emocje.</p>		
<p>V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.</p>	poprawność środków językowych	45		
		<p>V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.</p>		
		<p>V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.</p>		
		<p>VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.</p>		

WYKRES 4. Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz – na podstawie wyników wszystkich zdających w kraju

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym wyniósł 69% punktów.

Najwyższe wyniki zdający otrzymali za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (średni wynik – 72%). Niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz za wypowiedź pisemną (średni wynik odpowiednio – 71% i 70%). Najniższe wyniki zdający osiągnęli za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 61%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami, które wymagały znalezienia w tekście określonej informacji (zadania 1.1.–1.5. oraz 3.3.–3.5. – średni wynik 79%). Niższy był średni wynik za zadania sprawdzające umiejętność określenia intencji nadawcy/autora tekstu (zadania 2.3., 3.2. – średni wynik – 75%) oraz określania głównej myśli wypowiedzi (zadania 2.1., 2.2., 2.5. – średni wynik – 61%). Najniższe wyniki zdający uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi (zadania 2.4., 3.1. – średni wynik – 59%).

Najłatwiejsze spośród zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu okazało się zadanie 1.2., wymagające znalezienia w tekście określonych informacji (92% poprawnych odpowiedzi). Zdecydowana większość zdających prawidłowo wskazała, że zdanie *Die App braucht die Information, wie viele Zigaretten man täglich raucht.* jest zgodne z wysłuchanym dialogiem. Wyjaśniając, jak funkcjonuje terapeutyczna aplikacja dla palących papierosy, pan Brammsen wspominał, że jej użytkownik musi podać, ile papierosów pali dziennie.

W tej części arkusza największym wyzwaniem było zadanie 2.4., które sprawdzało umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi.

Przyjrzyjmy się temu zadaniu.

- A. Diese Person erzählt, welche Werbung sie mag.
- B. Diese Person kritisiert die Werbung im Fernsehen.
- C. Diese Person erklärt, wie wir durch Werbung beeinflusst werden.
- D. Diese Person warnt vor dem Kauf von Produkten aus Werbeprospekten.
- E. Diese Person berichtet über die Verdienstmöglichkeiten in der Werbung.
- F. Diese Person informiert, was man gegen unerwünschte Papierwerbung tun kann.

2.4.
Nummer 4
C

Transkrypcja:**Nummer 4**

Werbung löst Emotionen bei uns aus, besonders wenn sie uns bekannte Gesichter zeigt. Wir orientieren uns mit Vorliebe an den Großen, Starken und Erfolgreichen. Wir wollen so sein wie sie. Wir wollen auch Erfolg haben. Wenn ein bekannter Filmstar mit einem teuren Auto fährt, dann wollen wir auch ein solches Auto besitzen. Wenn wir die gleichen Dinge kaufen und besitzen wie unser Idol, haben wir das Gefühl, ihm näher zu sein.

Poprawną odpowiedź **C.** zaznaczyło 55% zdających. Wybranie tej odpowiedzi wymagało wyciągnięcia wniosku wynikającego z informacji zawartych we fragmencie wypowiedzi, w którym mężczyzna informuje, w jaki sposób wpływa na nas reklama, np. poprzez wywoływanie emocji czy poprzez prezentowanie naszych idoli. Około 20% zdających wskazało błędną odpowiedź D. Prawdopodobnie zasugerowali się usłyszanym pod koniec wypowiedzi wyrazem *kaufen* oraz zawartym w zdaniu D. wyrazie *Kauf*. Jednak w wypowiedzi nie ma mowy o ostrzeżeniu przed kupowaniem produktów zawartych w materiałach reklamowych.

Umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji sprawdzana była w zadaniach 1.1.–1.5. oraz w zadaniach 3.3.–3.5. Wyniki zdających były zróżnicowane. Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 68% do 92% maturzystów. Spośród ww. zadań najtrudniejszym okazało się zadanie 3.4.

3.4. In diesem Jahr will Herr Mayer auf dem Campingplatz

- A. einige neue Gebäude bauen.
- B. die Sanitäreanlagen modernisieren.
- C. ein zweites Außenrestaurant eröffnen.

Fragment tekstu 3.

Kobieta: Was wollen Sie auf dem Campingplatz sonst noch ändern?

Mężczyzna: Ich werde keine neuen Gebäude errichten. Das, was hier ist, will ich einfach modernisieren. Dazu zählen die Sanitäreanlagen, die ich noch dieses Jahr vor der Saison umbauen will. Die Arbeiten laufen schon. Das Restaurant braucht auch eine Modernisierung, aber das geht nicht so schnell. Dieses Jahr werden die Gäste nur das Außenrestaurant nutzen, das zum Glück in gutem Zustand ist.

Poprawnej odpowiedzi **B.** udzieliło 68% zdających. Z nagrania wynikało, że pan Mayer chce jeszcze w tym roku zmodernizować niektóre obiekty, w tym zaplecze sanitarne. Ponad 20% zdających wybrało jednak odpowiedź A. Prawdopodobnie zasugerowali się oni powtarzającym się w zadaniu i w nagraniu wyrażeniem *neue Gebäude*. Jednak pan Mayer oznajmił, że nie zamierza stawiać żadnych nowych budynków, co wyklucza odpowiedź A.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający najlepiej poradzi sobie z zadaniami, które wymagały znalezienia w tekście określonych informacji (zadania 5.1., 5.4.–5.7., 6.1. oraz 6.3.–6.5. – średni wynik 77%). Niższe były wyniki za zadania sprawdzające umiejętność określenia głównej myśli tekstu lub fragmentu tekstu (zadania 4.1.–4.4., 5.2. oraz 6.2. – średni wynik 70%) oraz za zadania sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (zadania 7.1.–7.4. – średni wynik 64%).

Najtrudniejsze okazało się zadanie 5.3., sprawdzające umiejętność odróżniania informacji o faktach od opinii. Przyjrzyjmy się temu zadaniu.

Fragment tekstu C:

Forum Macht ihr Selfies?

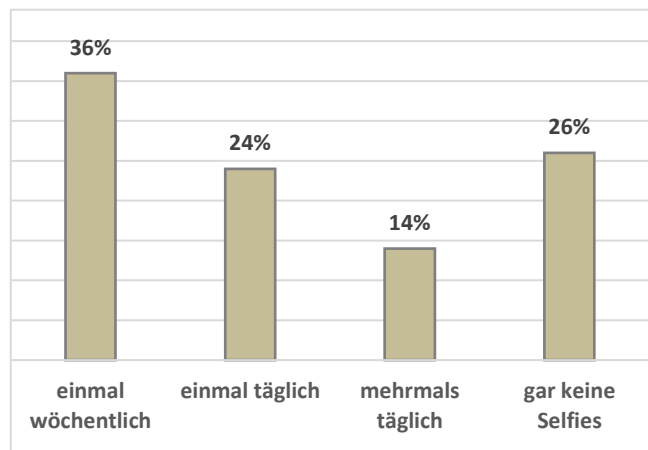
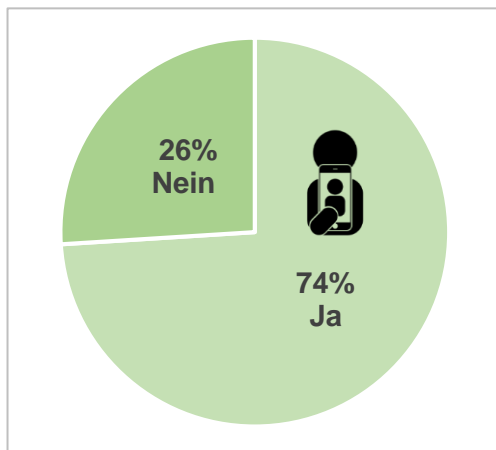
Michi203 Ich glaube, dass fast alle jungen Leute Selfies machen, auch wenn sie das nicht zugeben. Ich sehe jeden Tag meine 15-jährige Schwester, wie sie verschiedene Mienen macht und sich dabei mehrmals fotografiert. Ich mache nur dann ein Selfie, wenn ich mit Freunden an einem schönen Ort bin.

Tekst D

SELFIES UNTER JUGENDLICHEN

74 Prozent der Jugendlichen machen Selfies. Aber nur 30 Prozent sagen, dass Selfies sehr wichtig für sie sind. Die Befragung zeigt: Die meisten finden das Selfie-Machen peinlich. Deshalb sagen sie: „Ich mache keine Selfies, das sind Porträts.“

Selfie? Und wenn ja, wie oft?

5.3.	Dass die meisten Jugendlichen Selfies machen, wird in diesem Text als eine Meinung dargestellt.	C
-------------	---	----------

Rozwiązując to zadanie, zdający musiał podjąć decyzję, w którym z tekstów podana informacja wystąpiła jako opinia. Poprawną odpowiedź wybrało 56% zdających. W tekście C. „Michi203” przedstawiła swoje stanowisko dotyczące popularności robienia selfie wśród młodych ludzi. W swojej opinii odwołała się do obserwacji swojej piętnastoletniej siostry, która robi selfie codziennie. Ok. 35% zdających uznało za opinię informację podaną w tekście D. W tym tekście podano jednak precyzyjną informację potwierdzoną badaniami – 74% młodych ludzi robi selfie. Informacja ta nie była zatem opinią, lecz faktem.

Wśród zadań sprawdzających umiejętność określania głównej myśli tekstu lub fragmentu tekstu wyniki były zróżnicowane. Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 56% do 86% zdających.

Przyjrzyjmy się zadaniu 6.2., które było najtrudniejsze.

6.2. Im dritten Abschnitt wird beschrieben,

- A.** wie die Arbeit auf dem Hof abläuft.
- B.** wie sich die Tiere auf dem Hof verhalten.
- C.** wie man jeden Morgen den Hof sauber macht.
- D.** wie das Futter für die Tiere auf den Hof kommt.

Fragment tekstu:

„Der Tag auf der Farm beginnt um fünf Uhr früh“, sagt Jens Salzmann. „Zusammen mit drei Mitarbeitern füttern wir die Tiere. Dann muss man Hühner, Gänse und Enten rauslassen und danach ist man mit dem Säubern beschäftigt. Die nächste Fütterung steht selbstverständlich auch schon an. 180 Tonnen Heu verbrauchen wir jedes Jahr auf dem Hof. Feierabend ist nie.“

Poprawnie rozwiązało to zadanie 56% maturzystów. Wskazanie poprawnej odpowiedzi **A.** wymagało zrozumienia fragmentu tekstu, w którym pan Salzmann przedstawił przebieg prac w gospodarstwie. Wyjaśnił on, w jakiej kolejności są wykonywane poszczególne czynności; najpierw karmienie zwierząt, potem ich wypuszczenie na podwórko, następnie sprzątanie ich pomieszczeń itd. Ok. 15% zdających wybrało odpowiedź **D.** Najprawdopodobniej kierowali się oni przedstawionymi w tekście informacjami o karmieniu zwierząt oraz o zapotrzebowaniu na karmę dla nich. W tekście nie było jednak żadnej informacji o tym, w jaki sposób dostarczana jest karma do gospodarstwa.

W tej części arkusza sprawdzana była także umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Za zadania 7.1.–7.4. zdający uzyskali średni wynik 64%.

Przyjrzyjmy się zadaniu 7.3., które okazało się najtrudniejsze w obszarze rozumienia tekstów pisanych.

Fragment tekstu:

Redakteur: Hattest du auch mal Schwierigkeiten in deinem Amt?

Arno: Schwierigkeiten gibt es natürlich immer. Es kann zum Beispiel etwas in der Planung nicht klappen. **7.3. C.** Aber das vergisst man meist schnell wieder, weil es eben Kleinigkeiten sind.

- A.** Natürlich können wir auch weniger Zeit investieren.
- B.** Ich habe gemerkt, dass mir das großen Spaß macht.
- C.** Oder es gibt Meinungsunterschiede zwischen Schülern und Lehrern.
- D.** Man sollte aber nicht vergessen, dass man alle Schüler repräsentiert.
- E.** Das Besondere daran ist, dass wir die gesamte Summe nach Ägypten spenden.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 54% maturzystów, którzy wybrali opcję **C.** Wskazanie tej odpowiedzi wymagało powiązania informacji z tekstu odnoszącej się do problemów związanych z pełnieniem funkcji przedstawiciela samorządu uczniowskiego (np. ze względu

na niewykonanie zaplanowanych działań) z informacją o problemach wynikających z nieporozumień między uczniami a nauczycielami. Poza tym logicznym następstwem sformułowania *zum Beispiel* w zdaniu przed luką było *Oder*, które jest początkiem zdania **C**. Dla około 20% maturzystów atrakcyjna okazała się jednak odpowiedź A. Być może zdający uznali, że wyrażenia występujące w zdaniu przed luką oraz w zdaniu A. *Planung* i *Zeit investieren* pasują do siebie. Jednak zdanie A. nie łączy się logicznie ze zdaniem otaczającym lukę, ponieważ nie można pozbyć się problemów przez to, że przeznaczy się mniej czasu na ich rozwiązanie.

Za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 64% do 91% poprawnych odpowiedzi). Za zadania zamknięte (5.1., 6.1 oraz 6.3.–6.5.) średni wynik wyniósł 75%, a za zadania otwarte (5.4.–5.7.) średni wynik był nieco wyższy i wyniósł 80%, co oznacza, że zdający dość dobrze poradzili sobie z zadaniami otwartymi, które po raz pierwszy wykorzystano na egzaminie maturalnym w nowej formule 2023. W tych zadaniach od zdających wymagano wyszukania szczegółowych informacji w tekstach A–D i uzupełnienia nimi wpisu na blogu w języku polskim.

Przyjrzyjmy się zadaniu 5.4., które przysporzyło maturzystom najwięcej problemów.

Fragment zadania:

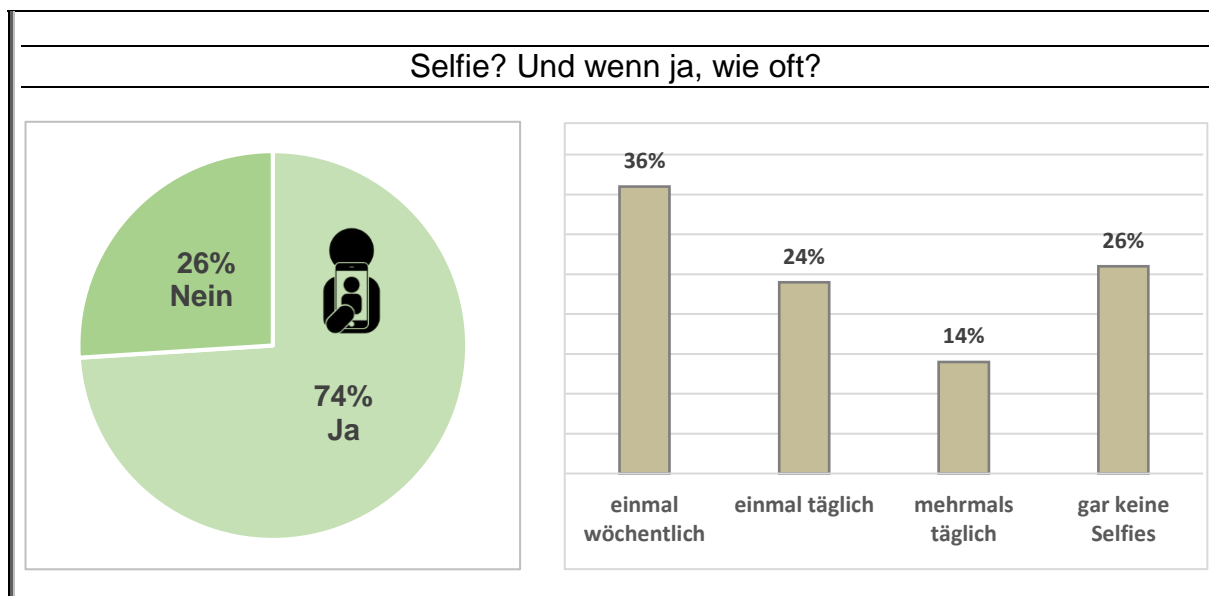
Eksperci sądzą, że ludzie robią selfie, żeby zyskać akceptację w oczach innych. Pewnie dlatego selfie jest tak popularne wśród młodych ludzi. Prawie 25% badanych przyznało w ankiecie, że robi selfie **5.4.** raz dziennie.

Selfie to taki współczesny autoportret. Niektórzy twierdzą, że może stać się nawet dziełem sztuki.

Tekst D

SELFIES UNTER JUGENDLICHEN

74 Prozent der Jugendlichen machen Selfies. Aber nur 30 Prozent sagen, dass Selfies sehr wichtig für sie sind. Die Befragung zeigt: Die meisten finden das Selfie-Machen peinlich. Deshalb sagen sie: „*Ich mache keine Selfies, das sind Porträts.*“

Poprawnej odpowiedzi udzieliło 64% maturzystów. Właściwa informacja do uzupełnienia luki zawarta była w ankiecie (w tekście **D.**), z której wynikało, że prawie 25% badanych raz dziennie (czyli *einmal täglich*) robi sobie selfie. Wielu zdających uzupełniało lukę wyrazem „codziennie”, zamiast „raz dziennie”. Być może nie zrozumieli słowa *einmal*, które było istotne dla rozwiązania zadania. Niektórzy zdający udzielali też odpowiedzi niewystarczająco precyzyjnych (np. *prawie codziennie, każdego dnia*) lub niezgodnych z tekstem (np. *raz w tygodniu, z samego rana*).

Luka 5.5. nie sprawiła maturzystom problemów. Poprawnie uzupełniło ją 87% zdających, którzy wpisali właściwą cenę za wykonanie profesjonalnego portretu w punkcie usługowym, tj. 69 euro.

Uzupełnienie luki 5.6. przysporzyło maturzystom nieco więcej trudności.

Przyjrzyjmy się temu zadaniu.

Fragment zadania:

Wydaje się jednak, że młodym ludziom zależy raczej na liczbie zamieszczanych zdjęć, a nie na ich jakości. Najważniejsze, by pojawiały się wciąż nowe ujęcia ich twarzy w portalach społecznościowych. Ci miłośnicy selfie często popadają w przesadę, jak pewna dziewczyna opisująca w pamiętniku swój poranek. Otóż zaraz po obudzeniu maluje się, a następnie **5.6.** wraca do łóżka, żeby tam zrobić sobie poranne selfie. Potem w drodze do szkoły sprawdza zdjęcia, które wcześniej zamieściła na portalach społecznościowych, i cieszy się, że mają dużo lajków.

Fragment tekstu A:

Ich musste in einer halben Stunde in der Schule sein und ich musste noch ein Guten-Morgen-Selfie machen! Ich ging zu meinem Schminktisch. Eilig schminkte ich meine katzengrünen Augen und kämmt meine braunen Haare. Zurück in meinem Bett deckte ich mich zu, setzte ein Lächeln auf und schoss mehrere Selfies. Dann wählte ich eins, machte noch einen Filter drüber und postete es mit einem „Guten Morgen“.

Ich zog mich schnell an, weil es schon wirklich spät war. Auf dem Weg zur Schule sah ich Jonas, meinen besten Freund, aber ich hatte keine Zeit für ihn. Ich musste doch meine alten Bilder checken.

Poprawnie rozwiązało to zadanie 76% zdających. Tekst A. przedstawiał poranne czynności wykonywane przez pewną młodą dziewczynę, tj. podejście do toaletki, pomalowanie się, uczesanie włosów. Z tekstu wyraźnie wynikało, że dziewczyna wraca do łóżka w celu wykonania selfie. Niektórzy zdający wpisywali jednak błędne uzupełnienia, np. *idzie do szkoły, idzie do przyjaciela, ścieli łóżko*. Takie rozwiązania nie odpowiadały treści tekstu.

Zadanie 5.7. okazało się najłatwiejsze. 91% zdających odnalazło właściwą informację w tekście C. i poprawnie uzupełniło lukę słowami: *nie publikuje (zamieszcza/wstawia) swoich selfie*.

Najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 61%).

Zadania zamknięte 8. i 9. okazały się łatwiejsze niż zadania otwarte 10. i 11. (średni wynik odpowiednio – 84% i 79% oraz 40% i 34%).

Analiza wyników pokazuje, że najłatwiejsze okazało się zadanie 8.3. Poprawnie rozwiązało je 94% zdających i był to najwyższy wynik uzyskany przez maturzystów w całym arkuszu. Zdający właściwie powiązali wyrażenia *frische Brötchen* oraz *Bäckerei*.

Największym wyzwaniem dla uczniów były zadania otwarte 10. i 11.

Zadanie 11.1. okazało się najtrudniejszym w całym arkuszu.

11.1. (für / wer / haben) Für wen hat er dieses Geschenk gekauft?

Poprawnie rozwiązało to zadanie 31% zdających. Zadanie wymagało uzupełnienia luki podanymi w nawiasie wyrazami w odpowiedniej formie. Większość zdających nie poradziła sobie z jej poprawnym uzupełnieniem. Prawdopodobnie nie wiedzieli, że przyimek *für* wymaga uzupełnienia w bierniku. Uczniowie mieli również problemy z odmianą czasownika *haben*. Najczęściej do luki wpisywali: *Für wer hat*. Często zdarzały się inne niepoprawne rozwiązania, jak np. *Wer haben für, Wer haben für den, Wer habt für*.

Podobnie trudnymi okazały się zadania 10.1. oraz 10.2.

mein

Umzug

neu

können

machen

NEUE NACHBARN WILLKOMMEN HEISSEN

Wenn sich ein **10.1.** neuer Nachbar nicht von allein vorstellt, muss keine böse Absicht dahinter stecken. Vielleicht hat er gerade großen Stress oder er hat vielleicht schon bei Ihnen geklingelt, als Sie gerade nicht zu Hause waren.

Nach **10.2.** meiner Erfahrung hat eine freundliche und lockere Beziehung zu den Nachbarn nur positive Seiten.

Poprawnie rozwiązało te zadania 33% zdających. Wymagane było wpisanie w każdą lukę jednego wyrazu z ramki w odpowiedniej formie. W zadaniu 10.1. zdający powinni użyć przymiotnika *neu* z końcówką właściwą dla mianownika w rodzaju męskim po rodzajniku nieokreślonym, natomiast w luce 10.2. należało użyć zaimka dzierżawczego *mein* z końcówką w celowniku dla rodzaju żeńskiego. Do luki 10.1. wielu zdających wpisywało błędne rozwiązania, np. *neue, neues, meine, meiner*, a do luki 10.2. *meine, meinen, neuen, Umzug*.

Analiza wyników uzyskanych przez zdających za wypowiedź pisemną pokazuje, że absolwenci dobrze poradzili sobie z tworzeniem własnego tekstu. Zdający uzyskali średnio 70% punktów.

Zadanie 12. (0–12)

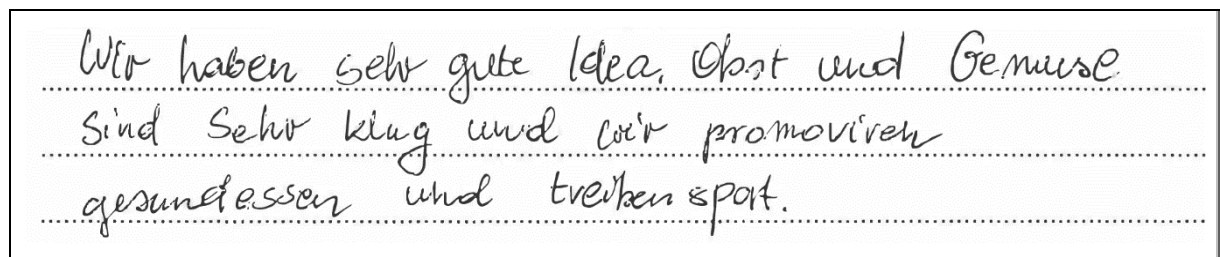
Wraz z kolegami zorganizowaliście w szkole bal przebierańców. Każdy uczestnik miał przebrać się za owoc lub za warzywo. W e-mailu do kolegi z Niemiec:

- **wyjaśnij, dlaczego zaproponowaliście uczestnikom przebranie się w takie właśnie kostiumy**
- **napisz, w jaki sposób nauczyciele pomogli Wam w realizacji tego projektu**
- **opisz kostium, w którym wystąpiłeś(-aś) na balu**
- **poinformuj, co nie podobało Ci się w organizacji balu.**

Średni wynik w kryterium treści – 71% punktów – oznacza, że większość maturzystów potrafiła w komunikatywny sposób przekazać określone w poleceniu informacje i nie miała problemu z ich rozwinięciem. Jednak zdarzały się prace, w których maturzyści pomijali istotne elementy poszczególnych podpunktów polecenia lub realizowali je mało precyzyjnie.

Zdający często nie potrafili odnieść się do pierwszego podpunktu polecenia, w którym należało wyjaśnić, dlaczego zaproponowali uczestnikom balu przebranie się w kostiumy owoców lub warzyw. Zaburzona komunikacja wynikająca przeważnie z popełnianych błędów językowych oraz z błędów w spójności i logice powodowała obniżenie punktacji za realizację tego podpunktu polecenia. Taki problem przedstawia poniższa praca.

Przykład 1.

Zdający udzielił odpowiedzi, która nie jest komunikatywna i powoduje, że odbiorca „gubi się”, czytając tekst. Z kontekstu wypowiedzi wynika, że zdający chce poinformować o pomysle przebrania się za owoc lub warzywo. Jednak poprzez użycie wyrazów *klug* i *promovieren* przekaz został zaburzony.

Największym wyzwaniem dla zdających był drugi podpunkt polecenia, w którym mieli oni za zadanie przekazanie informacji, w jaki sposób nauczyciele pomogli uczniom w realizacji balu przebierańców. Zdarzały się prace, w których maturzyści informowali jedynie o pomocy udzielonej przez nauczycieli, ale nie realizowali kluczowego elementu tzn. nie informowali,

jakiego konkretnego wsparcia lub pomocy udzielili im nauczyciele w organizacji balu. Taki problem przedstawiają poniższe przykłady:

Przykład 2.

Unsere Lehrern helfen uns oft.

Przykład 3.

Außerdem haben unsere Lehrers uns viel geholfen.

Zdający napisali ogólnie, że nauczyciele pomagali im często albo dużo. Nie poinformowali, w jaki sposób pomogli im w realizacji tego projektu. Takie odpowiedzi nie mogły być uznane za realizację drugiego podpunktu polecenia.

Kolejny podpunkt polecenia dotyczył opisu kostiumu, w którym piszący wystąpił podczas balu przebierańców. Dość często był realizowany jedynie poprzez podanie informacji o tym, że przebrał się za owoc lub warzywo, bez odniesienia się do jego konkretnej nazwy lub opisu, np. *Ich habe mich als Obst verkleidet*.

W realizacji czwartego podpunktu często pojawiającym się problemem był brak informacji o tym, co nie podobało się zdającemu w organizacji balu, np. *Der Ball hat zwei Stunden gedauert*. Innym błędem maturzystów było przedstawianie jedynie opinii piszącego o balu, np. *Der Ball war nicht toll*. Taka realizacja tego podpunktu nie była akceptowana.

Za spójność i logikę wypowiedzi zdający uzyskali wysoki średni wynik (84%), natomiast niższe były wyniki w kryteriach: zakres środków językowych oraz poprawność środków językowych (odpowiednio 65% i 62% punktów). Analiza wyników pokazuje, że duża część maturzystów posługiwała się ubogim słownictwem i podstawowymi strukturami gramatycznymi. Bardzo częstym błędem leksykalnym w kontekście opisu kostiumu, w którym wystąpiono na balu, było używanie czasownika *haben* zamiast *anhaben*, np. *Ich hatte ein rotes Kostüm aus Karton*. Częstym problemem było również nieprawidłowe tworzenie zdań w czasie przeszłym, którego wymagała realizacja drugiego podpunktu polecenia, tzn. stosowanie formy bezokolicznika zamiast imiesłowu czasu przeszłego. Popelniane liczne błędy językowe oraz ortograficzne miały wpływ na wyniki w pozostałych kryteriach, gdyż często uniemożliwiały skuteczny przekaz informacji. Zdarzały się też wypowiedzi, które były w większości lub całkowicie niekomunikatywne.

Poziom rozszerzony

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 58% punktów.

Najwyższy średni wynik zdający osiągnęli za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych (71%). Gorzej poradzili sobie z tworzeniem wypowiedzi pisemnej i zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu (średni wynik wyniósł odpowiednio – 60% i 57%). Najtrudniejsze okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 43%).

Rozwiązanie zadań zamkniętych w obszarze rozumienia ze słuchu było dla zdających zdecydowanie łatwiejsze niż rozwiązanie zadań otwartych. Za rozwiązanie zadań zamkniętych zdający uzyskali średnio 69% punktów, natomiast za rozwiązanie zadań otwartych – średnio 23% punktów.

W obszarze rozumienia ze słuchu najtrudniejsze okazały się zadania, które wymagały znalezienia w wypowiedzi określonych informacji (średni wynik za zadania 1.3.–1.5., 2.1.–2.5. oraz 3.1.–3.4. wyniósł 55%).

Spośród zadań otwartych, poprzez które sprawdzano umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowej, najtrudniejsze dla zdających okazało się zadanie 3.2.

3.2. Marion wurde beim TÜV Hessen erst dann angestellt, als sie sich zum **3.2.** zweiten Mal um die Stelle beworben hat.

Fragment transkrypcji:

Journalist: Wie kam es zu Ihrem Einstieg beim TÜV Hessen?

Marion Baake: Bei meiner ersten Bewerbung bin ich leider durchgefallen. Das hat mich überrascht, weil ich dachte, dass ich in Praktika genug Erfahrung gesammelt hatte. Ich blieb hartnäckig, denn ich wollte diesen Job und ich wollte mich auf keinen Fall bei einer anderen Firma bewerben. Deshalb habe ich bei einer Jobmesse aktiv den Kontakt zum TÜV Hessen gesucht. Dort habe ich meine Bewerbungsunterlagen noch einmal abgegeben. Vier Tage später kam die Einladung zum Vorstellungsgespräch im Prüflabor – und ich habe die Stelle bekommen.

Poprawnie rozwiązało to zadanie jedynie 9% maturzystów. Udzielenie tej odpowiedzi wymagało zrozumienia fragmentu tekstu, w którym Marion Baake informuje o tym, jak ubiegała się o pracę w TÜV Hessen. Za pierwszym razem jej starania zakończyły się niepowodzeniem, jednak to jej nie zniechęciło i podjęła ponowne starania o pracę w tym samym miejscu. Wspomina o tym, jak aktywnie szukała kontaktu z firmą oraz o ponownym złożeniu dokumentów aplikacyjnych. Oczekowaną odpowiedzią było wpisanie wyrazów *zweiten Mal*, ale akceptowane były także odpowiedzi synonimiczne (*2. Mal*), czy inne odpowiedzi wskazujące na kolejny raz ubiegania się o pracę (*wiederholten Mal / nächsten Mal*). Warto zauważyć, że przed luką w zadaniu 3.2. znajdowała się forma ściągnięta przyimka *zu* z rodzajnikiem *dem* (*zum*), która wraz z liczebnikiem porządkowym służy do wyrażenia kolejności wykonywanych czynności czy zdarzeń. Większość zdających nie potrafiła jednak tego rozpoznać i uzupełnić luki w zadaniu 3.2. właściwą frazą zawierającą

liczebnik porządkowy (*zweiten Mal*) lub przymiotnik (*nächsten Mal / wiederholten Mal*). Przykładowe niepoprawne odpowiedzi zdających (*noch einmal / zweit / zwei / Praktika / Labor*) wskazują na niewystarczające zrozumienie wypowiedzi.

Dużym wyzwaniem okazało się również zadanie 3.1.

3.1. Gleich nach dem Realschulabschluss hat Marion Baake 3.1. *eine Lehre als Bürokauffrau* begonnen.

Fragment transkrypcji:

Journalist: Was war am ersten Tag Ihre größte Herausforderung „als Frau unter Männern“?

Marion Baake: Eigentlich nicht. In der Schule war mir noch gar nicht bewusst, was der Beruf als Ingenieurin alles mit sich bringt. Meine Eltern dachten, dass ein typischer Frauenberuf für mich besser wäre. Vielleicht deshalb habe ich nach dem Realschulabschluss eine Lehre als Bürokauffrau gemacht. Bald stellte ich aber fest, dass das nicht das Richtige für mich ist. Ich wusste immer schon, dass ich nicht nur am Computer sitzen möchte, sondern mit meinen Händen arbeiten will. Nach der Lehre habe ich mein Abitur gemacht und schließlich ein Ingenieurstudium absolviert.

Poprawnie rozwiązało to zadanie 11% abiturientów.

W zadaniu należało uzupełnić lukę informacją wskazującą na staż na stanowisku pracownika biurowego, który Marion rozpoczęła bezpośrednio po ukończeniu szkoły realnej (w Niemczech obowiązkowa szkoła ogólnokształcąca na podbudowie szkoły podstawowej). Informacja ta wyrażona została w zdaniu: *Vielleicht deshalb habe ich nach dem Realschulabschluss eine Lehre als Bürokauffrau gemacht*. W swojej wypowiedzi Marion wspomina również inne wydarzenia ze swojego życia, takie jak maturę czy studia inżynierskie. Niektórzy zdający wymieniali te właśnie wydarzenia w zadaniu 3.1. One jednak miały miejsce później, nie bezpośrednio po ukończeniu przez Marion szkoły realnej.

Akceptowane były odpowiedzi wskazujące na przygotowanie do zawodu bez odniesienia do stanowiska biurowego (np. *eine Ausbildung / eine Lehre*). Przykładowe niepoprawne odpowiedzi zdających (*eine Leere / Lehrer / Lernen / einen Kurs / Arbeit / Studium*) wskazywały najprawdopodobniej na nieznaną wyrazu *Lehre*, który jest wyrazem pokrewnym do wyrazów *Lehrer, lehren*, a także kojarzonym z wyrazem o wysokiej frekwencji w języku niemieckim *lernen*.

Umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji sprawdzana była także w zadaniach zamkniętych 1.3.–1.5. oraz 2.1.–2.5. Zdający osiągnęli w nich zróżnicowane wyniki (od 57% do 87% poprawnych odpowiedzi). Zadanie 1.4. okazało się najłatwiejsze. Poprawnie rozwiązało je 87% zdających. Wskazanie poprawnej odpowiedzi wymagało znalezienia informacji dotyczących strategii, którą poleca rozmówczyni podczas zakupu prezentu dla dziecka. Informacja ta była wyrażona w zdaniach: *Ich bin zum Beispiel ein großer Fan der Vier-Gaben-Strategie: Wollen, Brauchen, Anziehen, Lesen. Die Idee ist, dass jedes Kind insgesamt vier Geschenke bekommen sollte: etwas, das es möchte, etwas, das es braucht, etwas zum Anziehen und etwas zum Lesen.*

Zadanie 2.2., sprawdzające tę samą umiejętność, było najtrudniejsze spośród zadań zamkniętych w tej części arkusza.

- A. Diese Person arbeitet mit behinderten Menschen.
- B. Diese Person gibt verschiedene Tipps für Yoga-Anfänger.
- C. Für diese Person ist die Arbeit als Yoga-Lehrerin ein Nebenjob.
- D. Diese Person hat ihren eigenen Yoga-Stil noch nicht gefunden.
- E. Eine Ärztin hat der Person geraten, an Yoga-Übungen teilzunehmen.
- F. Yoga-Übungen helfen dieser Person, sich nach einer harten Woche zu erholen.

2.2.
Nummer 2
E

Transkrypcja:

Nummer 2

Als die Yoga-Bewegung vor 40 Jahren hier nach Deutschland kam, war ich ungefähr 35 Jahre alt. Und ich muss zugeben, dass ich das alles schon ein bisschen befremdlich fand. Aber da ich fürchterliche Rückenbeschwerden und Schlafstörungen hatte, habe ich Yoga auf Anraten meiner Ärztin einfach einmal ausprobiert. Seitdem bin ich davon begeistert und gehe jeden Montagmorgen zu meiner Yoga-Lehrerin zum Üben. Ich wäre sonst in meinem Alter nicht so beweglich und körperlich fit.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 57% maturzystów. Na poprawną odpowiedź **E.** wskazywały zdania: *Aber da ich fürchterliche Rückenbeschwerden und Schlafstörungen hatte, habe ich Yoga auf Anraten meiner Ärztin einfach einmal ausprobiert. Seitdem bin ich davon begeistert und gehe jeden Montagmorgen zu meiner Yoga-Lehrerin zum Üben.* Niektórzy zdający wybierali odpowiedź D., sugerując się prawdopodobnie czasownikiem *ausprobieren*, skojarzonym zapewne z poszukiwaniem własnego stylu jogi, o którym mowa jest w dystraktorze D.

Odpowiedź poprawna **E.** była wskazywana przez niektórych zdających w zadaniu 2.5. Autor wypowiedzi 2.5. wspomina o lekarce, do której zwrócił się o poradę. Ta jednak nie potrafiła mu pomóc, co ilustruje zupełnie odwrotną sytuację niż ta opisana w wypowiedzi 2.2. Powodem udzielenia błędnej odpowiedzi w tym zadaniu było prawdopodobnie zbyt pochopne zaznaczanie odpowiedzi, sugerowanie się wyrazem *Ärztin* występującym w obu tych wypowiedziach oraz niewysłuchanie treści tekstu do końca.

Zdający dobrze poradzili sobie z zadaniem sprawdzającym ogólne rozumienie wypowiedzi. 80% zdających prawidłowo określiło intencję autora wypowiedzi w zadaniu 1.6. Dużo trudniejsze okazały się zadania 1.1. (średni wynik – 61%) oraz 1.2. (średni wynik – 59%), które sprawdzały odpowiednio wyciąganie wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi i odróżnianie informacji o faktach od opinii. Umiejętność wyciągania wniosków po raz pierwszy w tym roku podlegała ocenie na egzaminie maturalnym.

Przyjrzyjmy się bliżej temu zadaniu.

1.1. Professor Aufenanger ist der Ansicht,

- A. dass Kinder der Werbung immer blind vertrauen.
- B. dass die Wirkung der Werbung auf Kinder überschätzt wird.
- C. dass Erwachsene ihre Kinder vor Werbung schützen sollten.

Transkrypcja:

Viele Eltern fürchten, dass Werbung Kinder zum Habenwollen verführt. Kinder könnten Werbebotschaften nicht richtig einschätzen und würden deshalb leicht manipuliert. Am besten wäre es daher, Kinderwerbung zu verbieten. Wirklich? Untersuchungen, die Stefan Aufenanger, Professor für Medienpädagogik und Werbeforschung an der Uni Mainz, durchgeführt hat, zeigen, dass der Einfluss der Werbung anders ist, als man annimmt. Die Hersteller geben jährlich Milliarden Euro für Werbung aus, damit Kinder glauben, ihre Produkte würden sie froh und glücklich machen. Allerdings wissen auch Kinder, dass Werbung nicht immer ganz ehrlich und manchmal irreführend ist. „Deshalb müssen wir sie vor Werbung nicht schützen“, sagt Professor Aufenanger. „Kinder stehen Werbebotschaften umso kritischer gegenüber, je mehr sie darüber wissen, was Werbung will und mit welchen Tricks sie arbeitet.“

Rozwiązując to zadanie, zdający musieli podjąć decyzję, która z podanych informacji jest wnioskiem z usłyszanego tekstu. Treść tekstu dotyczyła wpływu reklamy na dzieci. Na początku wspomniane zostały obawy rodziców oraz przytoczono pytanie autora wypowiedzi o konieczność wprowadzenia zakazu reklam dla dzieci. Następnie odniesiono się do badań profesora Aufenangera i przedstawiono jego stanowisko, zgodnie z którym wpływ reklamy na dzieci jest inny, niż się przypuszcza i dzieci jego zdaniem są w stanie odbierać reklamy krytycznie. Poprawnej odpowiedzi B. udzieliło 61% maturzystów. 20% zdających wybrała odpowiedź C., sugerując się zapewne początkiem wypowiedzi, w którym mowa jest o obawach rodziców dotyczących reklam. Nie jest to jednak opinia profesora Aufenangera, o którą zdający pytani są w zadaniu.

Odróżnianie informacji o faktach od opinii sprawdzało zadanie 1.2.

1.2. Welcher Satz ist eine Tatsache und keine Meinung?

- A. Zwei Drittel der Menschen leben in Städten.
- B. Außer Hochhäusern kann man auch Straßenbeläge aus Holz bauen.
- C. Holzhochhäuser sind genauso stabil und sicher wie Betonhochhäuser.

Transkrypcja:

Es ist durchaus möglich, dass Wolkenkratzer in Städten bald aus Holz gebaut werden. In Europa gibt es schon ein paar Holzhochhäuser – eines mit 24 Stockwerken steht z. B. in Wien. Und in Japan ist ein 350 Meter hoher Holzturm mit 70 Stockwerken in Planung. Der soll aber erst 2040 fertig sein. Da bis zum Jahr 2050 wahrscheinlich mehr als zwei Drittel der Menschheit in Städten leben werden, benötigt man neuen Wohnraum. Ein Problem für den Bausektor, denn ihm wird meist ein Drittel der CO₂-Emissionen zugeschrieben, die für den Klimawandel verantwortlich sind. Der Bau von Hochhäusern aus Holz, einem nachwachsenden, umweltfreundlichen Rohstoff, könnte hier eine Lösung bringen.

Internationale Studien bestätigen, dass Hochhäuser aus Holz genauso stabil und sicher wie jene aus Beton und Stahl sind. Manche Experten gehen in ihren Ansichten sogar noch weiter: Für sie sind auch hölzerne Straßenbeläge und Laternenmasten durchaus vorstellbar.

Rozwiązując to zadanie, zdający musiał podjąć decyzję, która z podanych informacji wystąpiła w tekście jako fakt. Poprawnej odpowiedzi **C.** udzieliło 59% maturzystów. Treść tekstu dotyczyła budowanych wieżowców w związku ze wzrostem liczby ludności na świecie. Zapowiadano w nim także budowę wieżowców z drewna. Zdaniem autora tekstu do 2050 roku 2/3 ludzkości będzie prawdopodobnie mieszkać w miastach. Konieczne zatem jest zbudowanie dla nich mieszkań. Część maturzystów wybierających odpowiedź A. nie zwróciła uwagi na zastosowany w tekście przysłówek *wahrscheinlich*, który wskazywał na to, że takiej sytuacji można się spodziewać. W dalszej części tekstu autor wspomniał o międzynarodowych badaniach, które potwierdzały, że drewniane wieżowce są tak samo stabilne i bezpieczne jak te budowane z betonu i stali. Ponad połowa zdających prawidłowo odczytała tę informację jako fakt. Osoby, które wybrały odpowiedź B., sugerowały się przypuszczalnie informacjami zawartymi pod koniec wypowiedzi: *Manche Experten gehen in ihren Ansichten sogar noch weiter: Für sie sind auch hölzerne Straßenbeläge und Laternenmasten durchaus vorstellbar.* Z tych informacji wynikało jednoznacznie, że są to wyłącznie poglądy ekspertów a nie informacje potwierdzone badaniami. Informacja o możliwości budowy nawierzchni dróg z drewna zamieszczona w odpowiedzi B. nie była zatem faktem lecz opinią.

Analiza wyników uzyskanych w obszarze rozumienia tekstów pisanych pokazuje, że zdający najlepiej opanowali umiejętności sprawdzane w tej części arkusza, uzyskując średni wynik 71%.

Najwyższy średni wynik – 83% – zdający uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu. Umiejętność ta była sprawdzana w zadaniu 5., opartym na historii młodego człowieka uprawiającego skateboard. Ponad trzy czwarte zdających prawidłowo dobrało brakujący fragment do każdej luki.

Nieco gorzej, ale również na bardzo dobrym poziomie, zdający poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi wyciąganie wniosków (średni wynik za zadania 4.3. i 6.4. – 75%) oraz z zadaniem sprawdzającym układanie informacji w określonym porządku (średni wynik za zadanie 6.1. – 79%). Obie te umiejętności po raz pierwszy w tym roku podlegały ocenie na egzaminie maturalnym.

Za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście (zadania 4.1.–4.2. , 4.4.–4.5., 6.2.–6.3. oraz 6.5.–6.8.) zdający osiągnęli średni wynik 63%.

Należy zauważyć, że wśród trudniejszych dla zdających zadań, za pomocą których sprawdzano umiejętność znajdowania określonych informacji w tekście, 2/3 stanowiły zadania otwarte krótkiej odpowiedzi, które pojawiły się w tym roku po raz pierwszy. Rozwiązanie zadań otwartych było dla zdających zdecydowanie trudniejsze niż rozwiązanie zadań zamkniętych. Za rozwiązanie zadań otwartych sprawdzających umiejętność znajdowania określonych informacji zdający uzyskali średnio 39% punktów, natomiast za rozwiązanie zadań zamkniętych sprawdzających tę samą umiejętność – średnio 78% punktów.

Szczegółowa analiza rozwiązań zadań otwartych sprawdzających rozumienie tekstów pisanych przez zdających została przedstawiona w zagadnieniu „pod lupą”.

Wyniki uzyskane przez zdających za zadania zamknięte sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji (4.1.–4.2., 4.4.–4.4., 6.2.– 6.3.) były wysokie (od 65% punktów za rozwiązanie zadania 6.2. do 88% punktów za rozwiązanie zadania 4.2.).

Przyjrzyjmy się zadaniu 6.2., które sprawiło zdającym najwięcej trudności spośród zadań zamkniętych.

Fragment tekstu:

An einem Abend hatten wir die Familie Ludwig eingeladen. Natürlich mit Nala, so heißt die Hündin. Bei Grillfleisch und Rotwein versuchten wir vorsichtig, Barbara klar zu machen, dass ihre Hündin bessere Lebensbedingungen haben sollte. Wir wollten ja unsere Nachbarin nicht aufregen, aber doch auch Sensibilität für die Hündin wecken. Zunächst lobten wir sie für die kluge Wahl bei der Rasse. Labradore sind unempfindliche, menschenfreundliche Familienhunde. Sie sind körperlich robust und geistig stabil. Ideal für Familie Ludwig als Hundeanfänger. Dann begannen wir vorsichtig zu verdeutlichen, was es für den Hund heißt, allein leben zu müssen. Wir deuteten psychische Störungen an und fragten, was denn im Winter passieren sollte. Während des Gesprächs tobte David mit unserem Hund Max und Nala im Garten. Dabei war Nala nicht gerade zurückhaltend. Sie unterhielt sich gern mit Max.

6.2. Warum haben die Nachbarn Familie Ludwig mit der Hündin eingeladen?

- A. Sie wollten, dass die Hündin im Winter bei ihnen schläft.
- B. Sie wollten den Kauf der Hündin mit der Familie Ludwig feiern.
- C. Sie wollten Familie Ludwig eine andere Hunderasse empfehlen.
- D. Sie wollten der Familie Ludwig Ratschläge zur Haltung des Hundes geben.

Zadanie 6.2. poprawnie rozwiązało 65% maturzystów, którzy wybrali opcję **D**. Autor tekstu opowiada o odwiedzinach państwa Ludwig – swoich sąsiadów, którzy od niedawna mają suczkę Nalę. Podaje powód, dla którego on i jego żona zaprosili państwo Ludwig razem z Nalą do siebie: *Bei Grillfleisch und Rotwein versuchten wir vorsichtig, Barbara klar zu machen, dass ihre Hündin bessere Lebensbedingungen haben sollte. Wir wollten ja unsere Nachbarin nicht aufregen, aber doch auch Sensibilität für die Hündin wecken.* Powyższy fragment jednoznacznie wskazuje na rady, które sąsiedzi chcieli udzielić państwu Ludwig, dotyczące opieki nad suczką. Część zdających wybrała odpowiedź C., sugerując się zapewne wyrazem *Hunderasse*, który został wymieniony w tekście, ale w zupełnie innym kontekście. Sąsiedzi mieli pochwalić państwo Ludwig za wybór rasy, co było zgodne z treścią tekstu, ale oczywiście to nie był powód zaproszenia ich do siebie.

Najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Za rozwiązanie tych zadań zdający uzyskali najniższe wyniki (średni wynik – 43%). Największą trudność sprawiły zdającym zadania otwarte w tej części arkusza: zadanie 8. (średni wynik – 38%) oraz zadanie 9. (średni wynik – 37%). Za rozwiązanie zadania zamkniętego maturzyści uzyskali 50% punktów.

Zadanie 8. wymagało wpisania jednego wyrazu, który poprawnie uzupełnia trzy podane zdania. Najtrudniejsze było zadanie 8.3., wymagające wpisania formy imiesłowu czasu przeszłego czasownika *steigen*. Zadanie rozwiązało poprawnie 19% maturzystów. Część maturzystów nie podjęła próby rozwiązania tego zadania, co może wskazywać na ich trudności ze zrozumieniem zdań z luką.

Trudne dla maturzystów było także zadanie 9.4., w którym należało z kilku podanych w nawiasie elementów zbudować brakujący fragment zdania. Poprawnie rozwiązało to zadanie 24% zdających. W zadaniu 9.4. sprawdzano odmianę przymiotnika bez rodzajnika w stopniu wyższym. Część maturzystów poprawnie odmieniła przymiotnik, lecz prawdopodobnie nie doczytała do końca treści zdania, które wymagało utworzenia stopnia wyższego danego przymiotnika.

Wśród zadań zamkniętych sprawdzających znajomość środków językowych 7.1.–7.6., polegających na uzupełnieniu luk w tekście wybranym elementem, największą trudności sprawiło zdającym rozwiązanie zadania 7.5. Poprawnie rozwiązało je 36% zdających. Tylko co trzeci maturzysta potrafił wskazać właściwy rzeczownik *Versand*. Wymagało ono zrozumienia treści tekstu dotyczącego akcji zbiórki starych okularów i przekazania ich potrzebującym na całym świecie.

Najłatwiejszym spośród zadań sprawdzających znajomość środków językowych okazało się zadanie 7.3. W zadaniu tym należało wybrać właściwy przyimek przed określeniem czasu, wskazującym na długość trwania akcji zbiórki starych okularów. Właściwego wyboru przyimka *vor* dokonało 73% maturzystów.

Ostatnią część arkusza stanowiła wypowiedź pisemna. Za jej sformułowanie zdający otrzymali średnio 60% punktów możliwych do uzyskania. Maturzyści mieli do wyboru napisanie rozprawki „za i przeciw” na temat zastępowania pracy ludzi przez roboty oraz artykułu do gazety szkolnej na temat „Nocy Muzeów”, w którym mieli za zadanie opisać wystawę, która wywarła na nich największe wrażenie oraz poinformować o niedogodnościach związanych z uczestnictwem w tym wydarzeniu.

Wyniki tegorocznych maturzystów w kryterium zgodności z poleceniem pokazują, że większość dość dobrze poradziła sobie z realizacją elementów treści i formy (średni wynik – 64%). Elementy formy zostały przeważnie wysoko ocenione. Spośród elementów treści natomiast największym wyzwaniem okazało się wieloaspektowe rozwinięcie elementów tematu. Ponadto zdarzało się, że zdający odbiegali od tematu, opisując na przykład zalety i wady internetu zamiast opisanie zalet i wad zjawiska zastępowania ludzi robotami.

Duża grupa zdających wybrała rozprawkę. Nie mieli oni problemu ze sformułowaniem tezy, ale w rozwinięciu tematu przedstawiali swoje argumenty często powierzchownie. Również zakończenie nie zawsze było adekwatne albo było schematyczne (np. *Zusammenfassend könnte man feststellen, dass diese Lösung sowohl viele Vorteile als auch viele Nachteile hat.*).

Artykuł był rzadziej wybierany przez maturzystów. Prawdopodobnie było to związane z brakiem znajomości odpowiedniego słownictwa, które pozwoliłoby maturzystom na szerokie rozwinięcie elementów tematu. Ci zdający, którzy zdecydowali się na napisanie artykułu, nie mieli problemu ani z tytułowaniem go, ani z napisaniem wstępu. Często jednak nie potrafili szczegółowo opisać wystawy, która wywarła na nich wrażenie. Realizując drugi element tematu, zdający często przedstawiali niedogodności związane z dojazdem na miejsce lub wynikające z czasu oczekiwania na wejście do muzeum. W swoich

wypowiedziach maturzyści nie pogłębiali opisu tych niedogodności, ograniczając się do ich wymienienia, tymczasem realizacja elementów polecenia powinna być rozbudowana i wieloaspektowa.

W kryterium spójności i logiki maturzyści osiągnęli średni wynik 68%. W przypadku zakresu środków językowych oraz poprawności środków językowych wyniki były niższe (średni wynik – odpowiednio 56% i 50%). Wypowiedzi pisemne wielu maturzystów były mało precyzyjne ze względu na ubogą leksykę, a błędy językowe często zakłócały komunikację.

Zagadnienie „pod lupą” – realizacja zadania otwartego sprawdzającego rozumienie tekstów pisanych na poziomie rozszerzonym

W przypadku języków obcych jedną z kluczowych zmian wprowadzonych na egzaminie maturalnym w Formule 2023 było zwiększenie udziału zadań otwartych w arkuszu egzaminacyjnym. Porównując arkusz w nowej formule do arkusza w Formule 2015, zauważymy, że na poziomie rozszerzonym została dodana jedna wiązka zadań otwartych w obszarze rozumienia ze słuchu (zadanie 3.) oraz jedna wiązka zadań otwartych sprawdzających rozumienie tekstów pisanych (część zadania 6.) Każda wiązka składała się z 4 jednostek.

W przypadku języka niemieckiego za zadania otwarte w obszarze rozumienia ze słuchu zdający otrzymali 23% punktów, a za zadania otwarte sprawdzające rozumienie tekstów pisanych 39% punktów możliwych do zdobycia. Nieco lepszy wynik za zadanie 6. niż za zadanie 3. wynikał najprawdopodobniej ze specyfiki zadań i możliwości dłuższej analizy samego zadania i tekstu czytanego oraz możliwości sprawdzenia swoich rozwiązań przed oddaniem arkusza.

Zadanie otwarte sprawdzające rozumienie tekstów pisanych było oparte na tekście publicystycznym dotyczącym tresury zwierząt grających w filmach i polegało na uzupełnieniu zdań z lukami. Mimo że było ono łatwiejsze w porównaniu do zadania 3., stanowiło dla zdających duże wyzwanie. Warto przypomnieć, że za zadania zamknięte w obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający otrzymali średnio prawie 80% punktów. Ponad połowę niższy średni wynik za zadanie otwarte pokazuje, jak dużą trudnością okazało się samodzielne sformułowanie odpowiedzi.

Przeanalizujemy więc rozwiązania zdających w zadaniu 6. i problemy związane z udzieleniem prawidłowej odpowiedzi.

Tekst 2.

WIE WERDEN FILMTIERE FÜR DIE HAUPTROLLE TRAINIERT?

Lassie, Flipper, Kommissar Rex und Schweinchen Babe begeisterten in ihren Rollen Jung und Alt. Fast niemand weiß jedoch, wie viel Training hinter einem solchen Auftritt steckt.

Um den perfekten Tierdarsteller für die Rolle zu finden, werden, wie für menschliche Schauspieler, Castings organisiert. Um die Rolle eines Kommissar Rex bewarben sich 300 Hunde, von denen nur 15 in die engere Auswahl kamen. Die Hunde müssen nicht nur aussehen wie der Filmhund, sondern auch perfekt gehorchen. Im Gegensatz zu anderen Bereichen, wie z. B. dem Rettungsdienst, ist es in der Filmbranche wichtig, dass sie auf Handzeichen reagieren können. Laute Kommandos würden am Set stören. Weitere wichtige Eigenschaften sind Neugier, Selbstbewusstsein, Gelassenheit und Gutmütigkeit sowie eine Vorliebe für Leckerlis.

Um die Tierdarsteller perfekt vorzubereiten, gibt es verschiedene Trainingsmethoden, die sich je nach Tierart unterscheiden. Damit ein Hund für eine Rolle infrage kommt, muss er

sehr gut erzogen sein. Er muss außerdem körperlich fit und im Kontakt mit Menschen und anderen Tieren umgänglich sein. Zur Filmbildung gehört die Desensibilisierung gegen Lärm und Licht sowie die Fixierung auf den Trainer trotz möglicher Ablenkungen.

Katzen lassen sich bekanntermaßen nur schwer trainieren. Sie bringen meistens nicht genügend Geduld auf. Für die Rolle einer Katze werden mehrere Katzen benötigt, damit die Arbeitsbelastung geteilt wird und weil jedes Tier etwas Spezielles beherrscht und unterschiedliche Fähigkeiten hat. Pferde sind oft in historischen Filmen und Kinderfilmen gefragt. Besonders Kampfszenen müssen lange trainiert werden. Damit Pferde im Film auftreten können, müssen sie in der Lage sein, zu Fremden Vertrauen aufzubauen, was nicht leicht ist. Auch das Training mit Vögeln dauert manchmal länger als mit anderen Tieren, obwohl Vögel beim Training sehr geduldig sind. Aber sie gewöhnen sich, ähnlich wie Pferde, sehr schlecht an fremde Menschen. So wurden die Eulen aus Harry Potter bereits im Filmstudio vom Tiertrainer großgezogen.

Die Tiere werden natürlich für den Film trainiert, aber danach darf das Training nicht sofort abgebrochen werden. Nach dem Dreh ist plötzlich alles anders. Der Film ist vorbei und die Aufmerksamkeit lässt nach. Jetzt muss das Tier entwöhnt werden, sonst droht es ihm, psychisch in Mitleidenschaft gezogen zu werden. Es ist notwendig, dass das Training Stück für Stück reduziert wird. Der Kontakt zu unterschiedlichen Menschen sollte dabei nach wie vor mithilfe von Freunden oder Familie gewährleistet sein.

Uzupełnij luki w zdaniach 6.5.–6.8. zgodnie z treścią tekstu, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać jego sens. Luki należy uzupełnić w języku niemieckim.

Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie sześć wyrazów.

6.5. Hunde, die in einem Film spielen, sollten auf Kommandos reagieren, die mit _____, was bei z. B. Rettungsaktionen nicht der Fall ist.

6.6. Katzen sind schwer zu trainieren, denn sie sind _____.

6.7. Das Training der Pferde und Vögel für die Filmrollen muss länger dauern, weil sie _____.

6.8. Nach dem Drehen des Filmes muss das Training _____, sonst kann das Tier psychisch in Mitleidenschaft gezogen werden.

W ramach tej wiązki zadań zdający najlepiej poradzili sobie z uzupełnieniem luk 6.6. i 6.7. Otrzymali średnio po 50% punktów. Obie te luki wymagały zrozumienia fragmentów tekstu dotyczących tresury odpowiednio kotów w zadaniu 6.6. oraz koni i ptaków w zadaniu 6.7. Należało odnaleźć w tekście powody, dla których koty są trudne do wytresowania oraz dlaczego tresura koni i ptaków musi trwać dłużej. Prawidłowo rozwiązała te zadania połowa zdających, wskazując na brak cierpliwości kotów oraz na potrzebę oswojenia się z obcymi ludźmi przez konie i ptaki.

W pozostałych dwóch zadaniach wynik był znacznie niższy. Zadanie 6.8., w którym należało zrozumieć, jak wygląda redukcja tresury po zdjęciach do filmu, poprawnie rozwiązało 36% zdających. Najtrudniejsze okazało się zadanie 6.5. (średni wynik – 21%). Aby poprawnie uzupełnić tę lukę, trzeba było zrozumieć, że komendy kierowane do psów podawane są za pomocą znaku wykonywanego ręką. Trudność polegała najprawdopodobniej na tym, że w tekście ta informacja podana była z perspektywy psa, jak psy reagują na znak wykonywany ręką, natomiast w zadaniu należało użyć strony biernej oraz czasownika opisującego wykonywanie znaku ręką. To okazało się największym wyzwaniem dla maturzystów.

Poniżej przedstawione są odpowiedzi podane w zasadach oceniania jako **oczekiwane**.

Zadanie	Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
6.5.	Handzeichen gegeben/gemacht werden
6.6.	nicht geduldig genug
6.7.	sich schlecht an fremde Menschen gewöhnen
6.8.	Stück für Stück reduziert werden

Należy jednak podkreślić, że odpowiedzi oczekiwane nie są jedynymi akceptowanymi przez egzaminatorów. W przypadku każdej jednostki w zasadach oceniania podany jest węższy lub szerszy zakres innych **akceptowanych** odpowiedzi, które występowały w pracach i zostały uznane przez egzaminatorów za merytorycznie poprawne, komunikatywne dla odbiorcy i spełniające wszystkie wymogi zadania.

Poniżej zaprezentowano przykład pracy, w której rozwiązania – choć różnią się od oczekiwanych – zostały ocenione na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 1.

6.5. Hunde, die in einem Film spielen, sollten auf Kommandos reagieren, die mit _____
der Hand signalisiert werden, was bei z. B. Rettungsaktionen
nicht der Fall ist.

6.6. Katzen sind schwer zu trainieren, denn sie sind ohne Geduld.

6.7. Das Training der Pferde und Vögel für die Filmrollen muss länger dauern, weil sie
fremde Menschen kennenlernen müssen.

6.8. Nach dem Drehen des Filmes muss das Training zurückgehen
_____, sonst kann das Tier psychisch
in Mitleidenschaft gezogen werden.

Należy jednak pamiętać, że akceptowanie różnorodnych odpowiedzi nie oznacza, że każda odpowiedź w jakikolwiek sposób nawiązująca do tekstu była uznawana za właściwą. Udzielona odpowiedź musiała przede wszystkim wskazywać, że zdający zrozumiał tekst, ale też musiała być tak sformułowana, żeby była jednoznaczna dla odbiorcy i nie naruszała żadnych reguł podanych w zasadach oceniania. Co to konkretnie oznacza? Przyjrzyjmy się bliżej, jakie błędy/usterki są dopuszczalne, a jakie wiążą się z utratą punktu.

Zgodność z tekstem

Polecenie do każdego zadania w obszarze rozumienia tekstów pisanych wyraźnie wskazuje, że udzielona odpowiedź musi być zgodna z przeczytanym tekstem. Dlatego bardzo ważne jest uważne przeczytanie tekstu, określenie, do której jego części odnosi się każda luka, a następnie sformułowanie odpowiedzi w taki sposób, aby egzaminator nie miał wątpliwości, że ta odpowiedź jednoznacznie wynika z tekstu i nie zawiera elementów, które w tekście nie występują. Przyjrzyjmy się dwóm przykładom realizacji zadania 6.7.

Przykład 2.

6.7. Das Training der Pferde und Vögel für die Filmrollen muss länger dauern, weil sie
wenig Geduld haben.

Przykład 3.

6.7. Das Training der Pferde und Vögel für die Filmrollen muss länger dauern, weil sie

in historischen Filmen auftreten.

W obydwu przypadkach zdający nie otrzymał punktu za swoją odpowiedź. To, że tresura koni i ptaków musi trwać dłużej, nie wynika z faktu, że zwierzęta te nie mają cierpliwości ani z tego, że występują w filmach historycznych. Tekst wyraźnie wskazuje na potrzebę oswojania się tych zwierząt oraz na ich nieufność wobec obcych ludzi. Obydwie powyższe odpowiedzi są więc niepoprawne, ponieważ nie uzupełniają luki zgodnie z treścią tekstu.

W przypadku części zdających niezgodność odpowiedzi z tekstem mogła też wynikać na skutek użycia niewłaściwego wyrazu w zdaniu z luką lub niewłaściwego zrozumienia zdania z luką. Przykładem może być tu uzupełnienie luki 6.8.

Przykład 4.

6.8. Nach dem Drehen des Filmes muss das Training nicht sofort
abgebrochen werden, sonst kann das Tier psychisch
in Mitleidenschaft gezogen werden.

Oczekiwaną odpowiedzią była informacja wskazująca na kontynuowanie lub redukcję tresury zwierząt po zakończeniu zdjęć do filmu. Zdający poprawnie rozpoznał, że w przypadku tej jednostki należy odnieść się do tresury zwierząt po zakończonych zdjęciach do filmu. Przepisał fragment zdania z tekstu po wyrazie *das Training*, ale najprawdopodobniej nie zwrócił uwagi na użyty w zadaniu czasownik *muss*. W tekście mowa była o tym, że tresura nie wolno nagle przerywać, a ze zdania z przykładu 4. wynika, że tresura nie musi być nagle przerywana. Jeśli nie musi, to znaczy, że jest to dozwolone, a taka treść jest sprzeczna z tekstem.

Precyzja odpowiedzi

Ważnym aspektem, na który warto zwrócić uwagę uczniów, jest precyzja udzielonej odpowiedzi. Bardzo częstym błędem było uzupełnienie luki informacją, która wprawdzie nie jest sprzeczna z tekstem, ale w niewystarczającym stopniu odzwierciedla jego treść.

Zgodnie z zasadami oceniania w przypadku luki 6.5. oczekiwana odpowiedź powinna wskazywać na polecenia wydawane za pomocą znaku wykonywanego ręką lub rękami. Jednak zdarzały się odpowiedzi, w których zdający odnosili się wyłącznie do znaku, którego nie precyzowali, np. *Zeichen gegeben werden*, a takie uzupełnienie luki było za mało precyzyjne, jako że chodziło o znak ręką lub rękami, nie o dowolny znak. Inny przykład odpowiedzi uznanej za zbyt ogólną to *Handzeichen verbunden sind*. W tym przypadku zdający odnosi się do poleceń, które są związane ze znakiem wykonywanym ręką. Nie wiemy dokładnie, na czym to powiązanie ma polegać. Z tekstu natomiast wynika jednoznacznie, że chodzi o podawanie polecenia za pomocą znaku ręką.

Podobny problem ilustruje poniższe rozwiązanie zadania 6.7.

Przykład 5.

6.7. Das Training der Pferde und Vögel für die Filmrollen muss länger dauern, weil sie

Angst haben

Zadanie to wymagało określenia powodu, dla którego konie i ptaki wymagają dłuższej tresury. Aby odpowiedź była uznana za poprawną, uzupełnienie luki musiało wskazywać na konieczność oswojenia się zwierząt z obcymi ludźmi. Uzupełnienie luki wyrażeniem *Angst haben* było zdecydowanie zbyt ogólną odpowiedzią, która wskazuje wprawdzie na strach zwierząt, ale nie precyzuje, czy chodzi o strach przed ludźmi, przed światłami na planie filmowym czy przed niebezpiecznymi scenami. Z odpowiedzi nie wynika jasno, że chodzi o nieufność wobec obcych ludzi. Nie były uznawane także inne podobne odpowiedzi, np. *sich fürchten / ängstlich sind*, które nie precyzowały wspomnianej nieufności.

Dopasowanie odpowiedzi do otoczenia luki

Należy też pamiętać, że tekst i zadanie do niego stanowią integralną całość, więc równie ważne jak znalezienie właściwej informacji w tekście było dopasowanie odpowiedzi do otoczenia luki. Jeśli odpowiedź zdającego nie pasowała logicznie do fragmentu przed luką lub po luce, albo pokazywała, że zdający nie zrozumiał zdania, które uzupełnia, odpowiedź nie była uznawana za poprawną.

W przypadku zadania 6. warto w tym kontekście przyjrzeć się poniższymi rozwiązaniami maturzystów.

Przykład 6.

6.5. Hunde, die in einem Film spielen, sollten auf Kommandos reagieren, die mit _____

Handzeichen

_____, was bei z. B. Rettungsaktionen nicht der Fall ist.

Przykład 7.

6.5. Hunde, die in einem Film spielen, sollten auf Kommandos reagieren, die mit _____

Händen zeigen werden

_____, was bei z. B. Rettungsaktionen nicht der Fall ist.

Po luce 6.5. występował zaimek względny *die*, który wymagał zbudowania zdania pobocznego i postawienia poprawnie odmienionego czasownika na końcu zdania. Aby prawidłowo uzupełnić lukę, należało wskazać na podanie polecenia za pomocą znaku wykonywanego ręką. Absolwenci, którzy wpisali w lukę *Handzeichen*, zrozumieli prawdopodobnie, że chodzi o znak wykonywany ręką, ale nie uzupełnili tej informacji zgodnie z wymaganiami zadania, ponieważ takie zdanie poboczne jest nielogiczne, brakuje w nim najważniejszej jego części – czasownika. Z kolei wpisanie do luki wyrazów *Händen zeigen*

werden sugeruje, że zdający nieumiejętnie tworzył stronę bierną. W konsekwencji powstało nielogiczne zdanie w czasie przyszłym, w którym polecenia będą pokazywać coś rękami. W tym przypadku dopasowanie do luki wymagało przekształcenia informacji z tekstu, co okazało się dla wielu zdających zbyt trudne. Ponadto popełniony błąd wpłynął na zmianę znaczenia komunikatu.

Podobny problem wystąpił w zadaniu 6.6.

Przykład 8.

6.6. Katzen sind schwer zu trainieren, denn sie sind haben keine Geduld.

W tym zadaniu należało wstawić przymiotnik, określający brak cierpliwości. W tekście natomiast użyty był rzeczownik *Geduld* (cierpliwość) i to z tym rzeczownikiem oraz czasownikiem *haben* zdający próbował przekazać informację, nie zwracając uwagi na to, że w zdaniu z luką podany był już czasownik *sind*. W tym przypadku popełniony przez zdającego błąd wpływa na logikę zdania, jest zatem zbyt poważny, aby uznać tę odpowiedź za jasną i komunikatywną dla odbiorcy.

Poprawność językowa

Kwestia jednoznaczności i komunikatywności dla odbiorcy jest kluczowa dla egzaminatora w sytuacji, kiedy zdający udzielają odpowiedzi, które zawierają błędy gramatyczne lub ortograficzne. Ponieważ sprawdzane jest przede wszystkim rozumienie tekstu, pewne błędy są dopuszczalne, ale nie mogą one wpływać negatywnie na przekazanie informacji lub powodować, że odpowiedź staje się niejasna. W przypadku języka niemieckiego są to często błędy związane z użyciem rodzajników, przyimków, a także niektóre błędy składniowe.

W tegorocznym zadaniu przykładowe zaakceptowane odpowiedzi zawierające błędy to np. *nicht gern fremde Menschen vertrauen* (błąd w odmianie przymiotnika) w luce 6.7., *werden langsam reduziert* (błąd w szyku zdania) w luce 6.8., a także odpowiedzi zawierające błędy ortograficzne, o ile nie zmieniały znaczenia wyrazu i odpowiedź pozostała komunikatywna.

Jednak bardzo często popełnione przez zdających błędy zakłócały komunikację i sprawiały, że udzielona odpowiedź stawała się niejasna, wieloznaczna lub wręcz niekomunikatywna i takie odpowiedzi nie mogły być zaakceptowane. Przykłady takich błędów przedstawiono poniżej.

Przykład 9.

6.5. Hunde, die in einem Film spielen, sollten auf Kommandos reagieren, die mit _____
Hand sind, was bei z. B. Rettungsaktionen
nicht der Fall ist.

Przykład 10.

6.6. Katzen sind schwer zu trainieren, denn sie sind nicht genügend Geduld.

Przykład 11.

6.7. Das Training der Pferde und Vögel für die Filmrollen muss länger dauern, weil sie

viele Zeit zu Fremden Vertrauen brauchen.

Przykład 12.

6.8. Nach dem Drehen des Filmes muss das Training

Stück für Stück
reduzieren, sonst kann das Tier psychisch
in Mitleidenschaft gezogen werden.

Odpowiedź wpisana w lukę 6.5. nie może zostać uznana za poprawną, ponieważ stronę bierną należy utworzyć w tym zdaniu z czasownikiem *werden*, a ponadto brakuje imiesłowu biernego określającego czynność wydawania polecenia. Zdający w tym przypadku zrozumiał wprawdzie, że komendy są związane z ręką, jednak nie sprecyzował, że mają być podawane za pomocą ręki. Prawidłowo rozpoznał konieczność utworzenia zdania pobocznego, stawiając czasownik na końcu, natomiast dobrał niewłaściwy czasownik i nie utworzył strony biernej. Opuścił również rodzajnik *der* przed rzeczownikiem *Hand*.

W zadaniu 6.6. zdający użył rzeczownika *Geduld* zamiast przymiotnika *geduldig*, co spowodowało, że powstało zdanie nielogiczne.

W zadaniu 6.7. zdający nieumiejętnie wyraził informację o konieczności budowania zaufania przez konie i ptaki wobec obcych ludzi. Użyte przez niego wyrazy sugerują, jakby chciał utworzyć konstrukcję *viel Zeit brauchen, um Vertrauen zu Fremden aufzubauen*, jednak popełnił błędy składniowe i niewłaściwie odmienił zamek *viel*, co przyczyniło się do tego, że jego odpowiedź stała się niekomunikatywna. Ponadto poprawnie utworzone zdanie z wyrazów, które wpisał, zawiera więcej wyrazów niż wymagana maksymalna liczba sześciu wyrazów.

Konstrukcja zdania w zadaniu 6.8. wymagała dostosowania informacji z tekstu wyrażonej w stronie biernej do zdania z czasownikiem modalnym. Nie należało usuwać strony biernej, a tylko, zgodnie z regułą gramatyczną, dopasować czasownik posiłkowy *werden*, użyty w tekście w formie osobowej, i pozostawić ten czasownik w formie nieodmiennej. Zdający prawidłowo rozpoznał fragment tekstu odnoszący się do zadania 6.8. i wiedział, że w zdaniu z czasownikiem modalnym drugi czasownik będzie w formie bezokolicznika. Niepotrzebnie jednak zrezygnował ze strony biernej, ponieważ powstało zdanie nielogiczne.

Podsumowanie

Zadania sprawdzające rozumienie i przetwarzanie tekstów pisanych mają zweryfikować, na ile skutecznie maturzysta potrafi przetworzyć informacje podane w języku niemieckim, samodzielnie uzupełniając luki w tekście. Poprawne rozwiązanie tego typu zadań wymaga połączenia wielu umiejętności językowych.

Aby uniknąć utraty punktów w tym zadaniu, rozwiązując je, zdający powinien:

- uważnie przeczytać polecenie do zadania oraz tekst, a następnie samo zadanie
- zastanowić się, które fragmenty tekstu są potrzebne do uzupełnienia poszczególnych luk
- przeczytać uważnie każde zdanie z luką i uzupełnić je jak najbardziej precyzyjnie i zgodnie z treścią tekstu, nie dodając żadnych informacji, które w nim nie występują
- ponownie przeczytać zadanie wraz z uzupełnionymi lukami i sprawdzić, czy wpisana odpowiedź łączy się logicznie i gramatycznie z otoczeniem luki oraz czy nie ma żadnych błędów, które mogłyby spowodować niejasność lub zakłócenie komunikacji.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka niemieckiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Analiza wyborów zdających w zadaniach zamkniętych, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, pokazuje, że odpowiedzi udzielane są często na podstawie pojedynczych wyrazów pojawiających się w tekście słuchanym lub pisanym. Za mało uwagi natomiast zwraca się na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest zatem, aby przygotowując uczniów do egzaminu, zachęcać ich do rozwiązywania zadań sprawdzających rozumienie tych tekstów oraz wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Uczniowie powinni uważnie wysłuchać do końca nagrania lub przeczytać tekst, a także być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Po wybraniu poprawnej odpowiedzi należy zawsze upewnić się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem.
- ❖ Jeżeli chodzi o poziom podstawowy, to dużym wyzwaniem dla maturzystów przystępujących do egzaminu okazały się zadania sprawdzające wyciąganie wniosków wynikających z informacji zawartych w nagraniu lub w tekście. Zaleca się wykonywanie z uczniami ćwiczeń polegających na doskonaleniu tej umiejętności, z wykorzystaniem do tego różnych tekstów i z przygotowaniem odpowiednich pytań dotyczących treści tekstu, przy czym należy się upewnić, że odpowiedzi na te pytania nie zostały bezpośrednio podane w tekście. W pytaniach mogą się znaleźć wyrazy takie jak *wahrscheinlich*, *möglicherweise* czy *vermutlich*. W ten sposób uczniowie będą ćwiczyć formułowanie hipotez. Powinni oni zawsze móc uzasadnić swoje zdanie i podać wskazówki zawarte w tekście słuchanym lub czytany, które pozwalają na taką odpowiedź, oraz zweryfikować, czy dana odpowiedź może być wnioskiem z informacji zawartych w tekście. Nauczyciele powinni zwracać uwagę uczniów na to, jak doszli oni do swoich odpowiedzi.
- ❖ Na poziomie rozszerzonym do najtrudniejszych zadań należały zadania otwarte, przede wszystkim w obszarze rozumienia ze słuchu. Maturzyści mieli duże trudności z uzupełnieniem zdań z luką informacjami z wysłuchanego tekstu. Wskazane jest zatem wykonywanie z uczniami większej liczby zadań otwartych, opartych na nagraniach. Należy zwracać uczniom szczególną uwagę na formułowanie odpowiedzi, które powinny być precyzyjne, a także powinny spełniać wszystkie warunki zadania. Analizując tekst transkrypcji do zadań na rozumienie ze słuchu uczniowie powinni zawsze upewnić się, czy ich odpowiedzi na pewno są zgodne z treścią nagrania, czy nie zawierają informacji, których w nagraniu nie ma oraz czy są logicznym uzupełnieniem luki.
- ❖ Przygotowując uczniów do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym i rozszerzonym, warto zwracać im uwagę na dobór i poprawność środków językowych podczas wykonywania zadań kształtujących praktycznie każdą umiejętność językową. To bowiem najczęściej niewystarczająca znajomość środków językowych przyczynia się do nieprawidłowego rozwiązania zadań otwartych krótkiej odpowiedzi, jest powodem obniżenia punktacji za wypowiedź pisemną w kategoriach poprawność, zakres i bogactwo środków językowych, a także nie pozwala na precyzyjną i wieloaspektową realizację elementów tematu. Podczas pracy z uczniami można wprowadzić krótkie zadania polegające na uzupełnieniu prostego, np. jednozdaniowego opisu wybranego przedmiotu,

zjawiska, wydarzenia etc. o informacje szczegółowe. Podczas omawiania takiego zadania należy zwrócić uwagę na szczegóły i precyzję, a także na poprawność językową prac uczniów. Warto, żeby uczniowie mogli porównywać swoje opisy na ten sam temat, ucząc się od siebie i poszerzając w ten sposób słownictwo.